

Kelemen Anna

Neked

Apám egy megkésésett, szeptemberre eszmélő nyári napon halt meg. Irtózatossá melegek voltak hetek óta. A kiskertben kiszáradt két rózsabokor, a járda süppedőssé olvadt, mi is sokat nyúglódtunk, hát még az apám. Amikortól nem beszélt, tudtuk, hogy meg fog halni. Mintha szándékosan gyötörte volna a betegség. Életben tartotta, de közben aprólékosan, lassan elvett tőle mindent. Addig kínoztá, amíg szólni sem maradt ereje. Apám csendessége szép volt. Nem tudom, hogy miért, de máig így érzem.

Aznap, amikor meghalt, anyám már korán reggel telefonált, legalábbis korábban, mint szokott, innen tudtam, hogy vége van. Anyám nem is mondott sokkal többet, csak ennyit, hogy vége van. Valahogy sosem bírt felnőtt módjára beszélni a halálról. Miközben tartottam a kagylót, kinéztem az ablakon, hogy eltereljem valamivel a figyelmem, és még véletlenül se vágjam ezt oda neki. Néhány rendőr masírozott a posta előtt. Ez elég is volt. Nem mondtam anyámnak semmit, mármint semmi bántót. Elköszöntünk, leraktam a telefont, összeszedelőzködtem és átindultam a szülői házba. Anyám nagyon felbosszantott. Meg kellett volna tisztelnie az apámat is meg a halálát is annyival legalább, hogy felnő a feladathoz. A mondatvégi pontot úgyis oda kell rakni.

Az utcán napfürdőző középkorúakat és viháncoló kamaszokat kerülgettem sorra, hogy elérjem a következő hévet. Senki sem sietett. Örültek, hogy még mindig tart a nyár. Dühösnek kellett volna lennem, elvégre meghalt az apám, mit tudják ők, mi az élet, de nem éreztem semmit. Jó lett volna, ha valaki oda lép hozzám és megüt. Jó lett volna összeesni, ott, az aluljáró előtt, jó lett volna elterülni a vizeletfoltos, ragacsos flaszteron, és nem mozdulni addig, amíg valaki nem mondja meg, hova ment az apám. Nem fáj a hiánya; egyszerűen csak tudni akartam, hogy hova tűntek a gondolatai.

Nem voltam apás gyerek soha. Nem is búcsúztam el tőle, inkább biztattam, ha bementem hozzá. Elmondtam, milyen büszke vagyok rá. És azt is, hogy nincs mitől félnie, befejezte, amit be kellett. Amikor ezt mondtam, először értetlenül nézett rám. Aztán megnyugodott. Ott volt a szemében az a tejszínes fény.

*

Pár héttel apám halála után történt, azt hiszem. Éppen hazafelé mentem a rakparton, végig a Duna mentén; alig volt valaki az utcán, csak én, a kukák körül

lebzselő hajléktalanok meg a mellettem csattogva elrobogó éjszakai buszok. Fölöttem csillagleves kevergett, mellettem egy fával megrakott uszály siklott a Dunán. A padkán néhány rúzsfoltos csikk társaságában két félig töltött műanyag pohár árválkodott. Még szívószálat is hagytak bennük. Biztos voltam benne, hogy reggelre eltűnnek, hogy sorsuk lesz, hogy nem egy egyetemi klubban tapossák majd össze őket. Igazából, persze, nem is tudom, minek foglalkoztam két nyavalyás pohárral.

Unalmas hazaút volt. Mintha megkoptak volna az éjszaka ízületei.

Alig vártam, hogy végre hazaérjek. Nagyon húzta a vállam a táska. Volt nálam egy liter tej, pontosabban egy liter romlott tej a meleg miatt, és volt még liszt, kenyér meg néhány apróság is. A Szent István-parknál elővettem a kulcsom, onnan már csak három utca volt vissza fölfelé. Séta közben azt számolgattam, hány perc kell ahhoz, hogy ágyba kerüljek – fürdéssel együtt úgy húszra tippeltem. Mikor az utca elejére értem, láttam, hogy a lépcsőház előtt egy idegen áll, a kapunak dőlve. Nem ismertem a szomszédokat, épp csak látásból, úgyhogy ötletem sem volt, kire várhat, nem is érdekelt igazán. Azt gondoltam, ha mégis elindul felém, legfőljebb visszafordulok, és teszek egy nagy kört, mielőtt hazamegyek, vagy ordítok, ha minden kötél szakad – akkor kijönnek a szomszédok, az örült elmenekül, az még öt perc, tehát összesen huszonöt, és máris alhatok. A rendőrség valahogy eszembe se jutott.

Az alak akkor sem tágított, amikor a ház elé értem, én mégsem fordultam vissza. Ő a lehető legnagyobb természetességgel biccentett, majd megkérdezte, hányadika van. Nem mertem benyitni a kapun, inkább továbbmentem. Követett. A kulcscsomóm majdnem csontot ért, úgy szorítottam. Lehunyt szemmel elmondtam, hányadika van, és azt is, hogy októbert írunk. Remegett a hangom. Nem néztem rá. Tettem még pár lépést, kinyitottam a szemem, de nem fordítottam felé a fejem, csak a járda repedéseit figyeltem. Nagyon lassan mentünk. Idegesített. Én mindig késésben vagyok. Nagy nehezen az utca végére értünk, ott jobbra fordultunk, a narancssárga ház felé, ahol a földszinten egy bűdös öregasszony lakik tíz macskával, onnan aztán a játszótér felé vettük az irányt. Úgy voltam vele, ott legalább nem tud a folyóba dobni, ez is valami.

*

A nagyanyám sokat mesélt az öccséről. Van róla egy fényképem is, elloptam a mindenesfiókból. A nagyanyám öccse szép, szálkás vidéki fiú volt, tizennyolc évesen kalauz lett Pesten, úgy tudom, a negyvenhetes villamoson. Szívós volt, vinni akarta valamire, látszik a fényképen is. Otthon, a faluban könyvvel a kezében vezette a lovat szántás közben. Sosem lett volna igazi pesti fiú. Őrzök egy levelet is, amit ő írt. Üdvözlet a Balatonról. Alig tudom kislabizálni, miről van szó. Az, hogy sokszor csókolok mindenkit, az végtére is szépen van írva. Egyébként botránnyosan ronda macskakaparás minden sor. Olyasmí, mint az enyéem. *Ha találkoznék ezzel a fiúval, beleszeretnék*, mindig ezt mondom a nagyanyámnak, de csak azért, hogy bosszantsam.

A nagyanyám öccse a katonaság ideje alatt halt meg. Huszonegy éves volt. Mellhártyagyulladását kapott. A család egy nappal a halála előtt még meglátogatta Pesten a kórházban, de a nagyanyámat már nem engedték be hozzá. Az öccse kiintezetett neki a kórterem ablakából, ő meg lent állt a kórház udvarában és csak sírt, és fogalma sem volt, miért, de nem intett neki vissza.

*

Rettegtem. Vissza akartam fordulni. Túl lassan mentünk. Nem bírtam. Nem értettem, mit akar. Bánthatott volna, de nem tette. Talán nem történt volna semmi, ha elfutok. Talán nem jött volna utánam. Egy szót sem szólt. Mentünk egymás mellett némán, nekem nagyon húzta a vállam a tej, a liszt meg a kenyér. Azt éreztem, amit apám halálának napján. Azt akartam, hogy üssön meg. Tegye meg, amit akar, úgyis ő az erősebb.

A játszótér előtti lámpa alatt, az aszfaltra rajzolt kis fénykörben aztán hirtelen megállt. Akkor néztem rá először. Látni akartam, ki teszi ezt velem. Nem tudtam megszólalni. Egy sokat hányódott, régi, fekete-fehér fotóból kilépő alak állt előttem. Megkérdezte, hogy félek-e. Nem féltem. Ismertem azt az arcot. Abban a pillanatban beszippantott egy szürke árnyalatú fénykép, olyan volt, mintha a nagyanyám háza előtt állnék, ondolált hajjal, a háború előtti dermedt némaságban. Ott álltam a nagyanyám öccse mellett, átverve az időt és átverve az embereket. Nem tudom, mi történt. Arra emlékszem csak, hogy azt mondta, menjek, mindig menjek, és azt, hogy az életet nehéz elengedni, minden más viszont nevetségesen egyszerű; emlékszem, hogy sokat mosolygott, pont úgy, ahogy a nagyanyám szokott, végül pedig úgy tűnt el, épp olyan érthetetlenül és váratlanul, ahogy érkezett. Nekidőlt a játszótér kerítésének, biccentett, aztán átsüvített rajta a felkelő nap fényének megállíthatatlan áradata.

*

Mindjárt alszom. Huszonöt perc lett belőle. Nagyon fáj a tenyerem. Kellett nekem szorongatni azt a rohadt kulcsot. Kicsit megsédültem hazafelé. Biztosan apám miatt volt. Még nem vagyok túl ezen. Aludnom kell.